

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Presentació del Llibre

L'EMPRESA I EL SEU MANTENIMENT AL MERCAT, de Lluís Bahamonde

23 de març, CITILAB, Cornellà.

Bona tarda, ...

[SALUTACIONS]

Naturalment, i, en primer lloc, gràcies Lluís, per convidar-me a aquest acte.

Em dónes l'oportunitat, ni que sigui molt breument, per agrair la feina que emprenedors com tu heu fet per al progrés social i econòmic d'aquest nostre país i, més concretament, de la nostra comarca i de la ciutat de Cornellà.

Tots som testimonis dels canvis, a millor, que ha experimentat la societat catalana. No és que no hi hagi problemes, que n'hi ha. Però hem de reconèixer que hem progressat col·lectivament i que els avenços viscuts són el resultat de les polítiques públiques desenvolupades per les diferents administracions, i també el resultat de molts esforços anònims que han fet possible que el nostre teixit econòmic sigui avui més dinàmic, més obert, més capaç de modernitzar-se, més competitiu i més sensible als canvis socials i culturals en els quals estem immersos.

Formular un balanç positiu dels anys viscuts és el que ens permet veure amb més claredat els reptes que tenim al davant, més enllà del soroll intens que predomina en el debat polític, sobretot quan estem a les portes d'un nou cicle electoral.

Jo faig un balanç positiu de l'evolució social i econòmica del nostre país.

Fugint de tot cofoisme, per descomptat. Però vindicant les passes endavant que hem fet entre tots, que han permès millores notables en els resultats econòmics, en l'evolució dels drets de les persones, en l'increment del talent, en el nostre paper a Europa o en les nostres capacitats col·lectives de progrés.

Per començar, els **reptes relacionats amb la cohesió de la nostra societat**. En els darrers anys, des de la crisi financera iniciada el 2008, hem vist com la desigualtat social ha crescut. No és un fenomen només de casa nostra. Ha passat també en els països del nostre entorn. Aquest increment de la desigualtat ens interpel·la a tots: als responsables polítics, però també als actors individuals o col·lectius de l'activitat econòmica. Ens ho diu clarament Lluís Bahamonde quan, a les conclusions del llibre, fa esment al valor social de qualsevol projecte empresarial.

Un augment de les desigualtats que, unit a l'increment de la polarització política, és una amenaça per als valors de les nostres societats democràtiques. I pot constituir, també, una amenaça al bon rumb de l'economia. Fins i tot els autors més lliberals reconeixen, avui, que la cohesió social és també un factor de competitivitat. Un context de cohesió, de confiança en les institucions, de pau social i de concertació d'interessos entre empresaris i treballadors és la millor garantia per a un bon desenvolupament del teixit econòmic.

Reptes també pel que fa al **canvi de model productiu**. No només necessitem diversificar més la nostra activitat i transformar la nostra economia, sinó que hem de treballar per assolir un creixement intel·ligent, sostenible i inclusiu, que ha de contenir, entre d'altres elements, una transició verda, una transformació digital i un reforçament de les polítiques de cohesió social.

I reptes, també, en **el terreny de la política**, en la seva més ampla accepció, que dotin a la societat catalana i espanyola de més i millors instruments per construir consensos. És a dir, que facilitin els acords per damunt de les estrictes fronteres de partit.

Cohesió social, transformació de l'economia i construcció de consensos. Aquests són els nostres principals reptes que, d'una manera o una altra, apareixen al llibre de Lluís Bahamonde i, especialment, a les seves conclusions.

L'autor acaba el seu llibre amb una quinzena de conclusions, que jo agruparé en quatre idees:

La primera, ***“un nou pacte social és ja inajornable”***, diu Lluís Bahamonde en la seva conclusió núm. 15.

Ho diu un emprenedor que recorda que l'objectiu empresarial de generar riquesa i obtenir beneficis no ha de ser incompatible amb el fet que part d'aquesta riquesa vagi (cito textual) *“en benefici del bé comú, la defensa del planeta o la protecció de les persones vulnerables”*.

També ho diu quan fa referència a les històries d'èxit i assegura que cal tenir en compte el valor afegit econòmic però, també, el valor social de qualsevol projecte empresarial. O quan explica que el propòsit de generar beneficis no és tampoc incompatible amb la contribució al finançament de les cobertures socials pròpies d'un *“Estat social i democràtic de Dret”*.

La segona idea, és que cal que la política de recursos humans dels projectes empresarials **faciliti l'heterogeneïtat de la plantilla i persegueixi el treball en equip**. És així que Bahamonde parla de la diversitat de gènere i d'origen com un avantatge per disposar d'una perspectiva més àmplia: *“més ulls per veure noves oportunitats de mercat”*, diu a la 1a conclusió.

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

I la remata amb el recordatori, del tot oportú, que cap empresari ha d'oblidar que (cito): *"... serà el talent del seu equip el que acabarà duent el seu negoci pel camí del creixement i dels beneficis..."*. També fa una referència al paper dels "sèniors", que enllaça amb el subtítol del llibre.

La tercera fa referència al context en el qual es desenvolupa el projecte empresarial.

L'empresari ha de conèixer i comprendre l'evolució del mercat i ser capaç d'anticipar-se als canvis de tendència o als problemes de conjuntura. Assenyala, per exemple, les possibles dificultats del proveïdor principal, l'evolució del crèdit o a les previsions de regulació europees o internes. Diu: *"... En l'actualitat... hem d'observar permanentment el mercat (i no únicament el nostre)... per a detectar qualsevol situació que requereixi una anticipació per part nostra"*.

En parlar de la necessitat de tenir present el context, Bahamonde diu que caldria definir el que ell anomena *"un pla de negoci per a Espanya"*, que hauria de partir del coneixement d'aquest context nacional i internacional. Més endavant em referiré a la idea d'un pla de negoci per al país.

I finalment, Lluís Bahamonde parla de les aliances. En realitat ens diu: **no estem sols!**

Fa esment, en primer lloc, a les aliances amb els proveïdors. També amb els col·legues del mateix sector, amb els serveis d'assessorament jurídic o amb el sector financer. L'empresari no es mou sol, forma part d'un sistema amb el qual ha de saber construir les millors relacions de col·laboració i entesa, fins i tot en contextos de forta competència.

Moltes d'aquestes idees apareixen en les seves reflexions sobre la necessitat que Espanya es doti d'un "Pla de Negoci".

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Proposa acords sobre la diagnosi (en què som competitius?, què va bé i què cal corregir?, quins són els riscos?...); sobre els objectius, en el pla econòmic i financer però també en la cohesió social... També sobre els instruments: la política reguladora de l'Estat, l'ecosistema empresarial, les polítiques sectorials; o sobre el paper de les diferents administracions territorials...

Crec que aquesta idea, traslladada a l'àmbit polític, s'assemblaria bastant a un pacte d'estat per a compartir diagnosi i decisions sobre l'orientació de la política econòmica.

La pandèmia, amb les desastroses seqüeles econòmiques i socials que va provocar, podria haver estat l'origen d'un pacte polític d'aquesta magnitud. Sortíem d'una crisi sanitària insòlita, desconeguda, amb uns efectes devastadors.

La resposta dels poders públics, en l'àmbit espanyol, però també europeu, va ser considerar que la principal urgència era aturar les conseqüències immediates, ajudant que el teixit econòmic i les economies familiars resistissin.

Afortunadament, els governs de la Unió i la mateixa Comissió Europea es van conjurar per dibuixar un objectiu més ambiciós: calia aprofitar l'atzucac per dissenyar una sortida que a més de taponar aquestes seqüeles immediates servís per revitalitzar el teixit econòmic i reformular el creixement.

Una resposta ben diferent de la seguida amb la crisi financera del 2008.

Això és el que representa el "Pla de recuperació, transformació i resiliència" presentat pel govern espanyol a la Comissió Europea en el marc dels nous instruments comunitaris de finançament "*Next Generation UE*".

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Dissortadament, el context polític no va fer viable aleshores un acord institucional sobre l'estratègia de superació dels efectes de la pandèmia que ens acostés a un Pacte d'Estat. Ni ho fa ara.

Però els elements per a un acord entre les diverses administracions i els diferents grups polítics hi són. Per això crec que perseverar en aquesta idea no és una mala proposta.

En tot cas, hem de reconèixer que el Pla ha gaudit d'un important suport parlamentari i que, malgrat les polèmiques un pèl forçades sobre la participació de les CCAA en el seu desenvolupament o les crítiques sobre la velocitat de la tramitació dels expedients o la concreció dels projectes, s'està obrint camí.

I cal dir que en termes comparatius, el grau de compliment d'Espanya ens situa entre els estats membres més eficients.

El passat mes de febrer el govern espanyol va presentar el tercer informe sobre el seu grau de compliment. Les xifres que s'hi exposen no són menors: a 31 de desembre hi havia 23.300 M€ en execució en els diversos àmbits: digitalització, transició verda, ciència i salut, indústria, comerç i turisme, protecció social i educació ... I el ritme d'execució s'ha accelerat significativament en aquest exercici.

A més, bona part de les reformes compromeses en el Pla, estan en marxa. Ja hi ha 19 lleis aprovades a les Corts Generals i 3 en tramitació del conjunt normatiu previst.

Crec que, salvant les distàncies amb la proposta de Pla de Negoci que formula Lluís Bahamonde en el llibre, el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència és una bona iniciativa que justificaria un ampli acord polític i social. No només pels importants recursos associats que s'incorporen als nostres pressupostos, sinó per l'extraordinari potencial de canvi que comporta.

JOSÉ MONTILLA AGUILERA

Perquè no són només mesures pal·liatives. Ni responen només a una reacció conjuntural.

El pla va al moll de l'os de la política econòmica. Dibuixa cap a on ha d'orientar-se el teixit productiu espanyol per contribuir a fer un país més just, més equilibrat i més ben situat en el mercat internacional.

Acabo,

Crec que és un encert la publicació de llibres com aquest.

Es tracta de compartir les experiències personals, però també l'expertesa i la voluntat de servei d'un empresari conscient de les seves responsabilitats socials.

Ens ajuden a fer front als reptes que he esmentat: cohesió social, canvi de model productiu i construcció de consensos en la governança del país.

Enhorabona, Lluís.

José Montilla 23/03/2023